

НОВІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Оцінивши обстановку, яка склалася в економічній галузі країни та сфері підготовки інженерних фахівців, перед закладами вищої освіти на сьогоднішній день гостро стоїть проблема професійної підготовки випускників. Зважаючи на це, необхідно розробляти нову концепцію підготовки інженерів.

Перш за все необхідно чітко сформулювати ті вимоги, яким повинен відповідати випускник, тобто якими компетенціями він повинен володіти після закінчення закладу вищої освіти. Далі необхідно переробляти навчальні плани підготовки студентів за відповідними спеціальностями, затверджуючи новий перелік дисциплін, відмовляючись від застарілих предметів та впроваджуючи нові, які актуальні для даного часу. Потім визначається обсяг кожного навчального курсу та послідовність їх викладання.

Найбільш принциповим та новим в концепції підготовки інженерних кадрів, з нашої точки зору є не стільки методологічний підхід, скільки технологічний. Інакше кажучи, підлягає зміні сама організація навчального процесу, в основу якої було закладено два принципи.

1. Все навчання буде проводитись за так званою дуальною системою. Це означає послідовне чергування чисто теоретичних занять з практичною роботою.

2. Процес навчання повинен буди багатоетапним, багаторівневим. На кожному рівні підготовки студенти отримують визначений запас знань плюс практичні навички, які дозволяють виконувати деякі функції, які відповідають конкретній посаді на підприємстві. Закінчивши один рівень, або сходинку, випускник може вибирати: або працювати, або продовжувати навчання на наступному рівні. Таким чином, освітній процес можна порівняти з будівництвом стіни, коли одна цеглина накладається на іншу. Практичні навички, які отримують студенти в ході навчання, є тим самим розчином, який робить цю стіну міцною.

Починати впровадження основ нових підходів до освітнього процесу необхідно з налагодження відносин з підприємствами, які зацікавлені в випускниках певних спеціальностей. Це може бути сумісна розробка наукових проблем, проходження студентами

виробничої практики на підприємстві. Можливе підписання договорів про співпрацю та створення навчально-виробничих кластерів за участі закладу вищої освіти та підприємства. Бажано було б до таких кластерів залучення закладу професійної освіти. Кожна гілка такого кластеру виконувала б свою задачу. Заклад професійної освіти готував би робітників першої ланки для роботи на робітничих посадах. А заклад вищої освіти готував би випускників для роботи на керівних посадах підприємства.

У закладах вищої освіти вже введена ступінчаста система навчання: перша ступінь – підготовка бакалаврів в ході чотирирічного навчання, друга – підготовка магістрів. При цьому є два варіанти отримання ступеня магістра: під час півторарічного навчання за освітньо-професійною програмою підготовки, та під час дворічного навчання за освітньо-науковою програмою підготовки.

Наявність такою єдиною владженою багатоступеневі системи освіти інженерних кадрів та не тільки інженерних, дає можливість здобувачам освіти послідовно пройти всі етапи навчання, просуваючись все вище по сходинкам освіти. В даному випадку уже не виникає проблема професійної придатності або наявності інтересу до вибраної професії. За відсутності того або іншого здобувачі освіти зможуть зупинитися ще на першій сходинці та змінити напрямок освіти. Більш того, наявність єдиного кластеру дає можливість студентам, які не готові сьогодні отримати вищу освіту (може бути в сила слабкої підготовленості, або з якихось інших причин), але які мають велике бажання працювати в конкретній сфері, перейти на сходинку нижче та отримати чисто практичні знання, необхідні для роботи на виробництві.

Важливою умовою забезпечення якості підготовки інженерних кадрів, як уже відмічалось, мі вважаємо обов'язкове сполучення теоретичних знань з практичними. Тривалий час студенти направлялись для проходження практики на різноманітні підприємства, і сьогодні можна говорити про невисоку ефективність такої практики. Як правило, практиканти заважають працівникам підприємства, відволікаючи їх від основної роботи. А сьогодні виникає ще й проблема пов'язана з існуванням комерційної та виробничої таємниці.

Тому ми вважаємо, що існування спеціально створених кластерів сприятиме впровадженню нових принципів організації навчального процесу, дозволить ліквідувати вказані недоліки та здійснювати підготовку висококваліфікованих інженерних кадрів для народного господарства нашої країни.